

गोधिनी स्त्री सुध-णिनि । दृढतीभेदे राजनि० ।

गोधूम पु० सुध-वा० उम । गोधूमे गङ्गच० ।

गोधूम लि० सुध-जम । १ नागरह्ने २ शोहिभेदे च (गोडूम)

च मेदिनिः तद्देदादि भावप्र० उक्तं यथा "गोधूमः सुम-
नोऽपि स्यात् त्रिविधः स च कीर्तितः । महागोधूम
इत्याख्यः पश्चाद्देशात् समागतः । मधूली तु ततः कि-
द्दिह्या सा मध्यदेशजा । निःशुको दीर्घगोधूमः क-
षिसन्दीप्तखाभिधः । गोधूमो मधुरः शीतो वातपित्त-
हरो गुरुः । कफशूलप्रदो बल्यः सिग्धः सन्धानकृत्-
सरः । जीवनो दृढहृषो वण्णोऽस्यो वीर्यस्थिरत्वकृत् ।
कफप्रदः नवीनो न च पुराणः पुराणयवगोधूम
सोदृजाङ्गलशूलभुगिति वाग्भटेन वसन्ते षट्हीत-
त्वात् । मधूली शीतला स्निग्धा पित्तघ्नी मधुरा लघुः ।
शुक्रला दृढहृषो पथ्या तद्वसन्दीप्तखा कृता तस्य
कृताक्षयञ्दे २१८१ पु० पाकविशेषो दृश्यः ।

गोधूमक पुंस्त्री गोधूम इव कं गिरोऽस्य । राजिमत् सर्प-
भेदे अहिभञ्दे ५८१ पु० सुश्रुतवाक्यं दृश्यम् ।

गोधूमचूर्णं इत० । (मयदा) इति ख्याते पदार्थे "गुष्कगो-
धूमचूर्णेन किञ्चित् पुटं तु रोटिकाम्" भाव० प्र० । अता-
जयञ्दे दृश्यम् ।

गोधूमसम्भव न० सन्धानत्वात् सम्+भू-अपादाने, अच्
गोधूमः सम्भवोऽस्य । सौवीरे काञ्जिकभेदे राजनि० ।

गोधूमसार पु० इत० । (गोहमेरपात्रो) इति ख्याते गोधूमस्य
सारंशे तत्करणप्रकारः पाकराजेश्वरे "निस्तुषान्
गोधूमानुदूषले कण्डयित्वा सायङ्काले मृत्तिकादिपात्रे
जले मग्नं कृत्वा परदिने प्रभातसमये उपरिस्थं जलं
क्रमेण दूरीकृत्याऽधःस्थं सारमातमे शुष्कं कृत्वा
पात्रान्तरे स्थापयेदिति" । [गोलीभिकायां राजनि० ।

गोधूमी स्त्री गं धूमयति धूम+णिच्-अच् गौरा० डीप् ।

गोधूलि स्त्री गवां सुरोत्यितो धूलिरत्न काले । गवां प्रचार-
देशात् षट्हागमनकाले गोसुरोद्धृतधूलियुक्ते समयभेदे
अच कालो यथा "सन्ध्यातपारुणितपश्चिमदिविभागे
व्योम्नि स्फुरदिरत्नतारकसन्निवेशे । रुद्धे गवां सुरपुटो-
द्गलितैरजोभिर्गोधूलिरेव कथितो षट्गुणेन योगः" पी०
धा० धृतवाक्योक्तः । उपयमशब्दे १२७५।७६ पु० अस्य
षिट्ठितर्था "तिथ्यादिषु निषिद्धेषु चन्द्रताराविशेषतः ।
जपं गावूलियोगं वा स्वीकृत्य गमनं चरेत् । प्राच्या-
मूर्ध्नां प्रतीच्याञ्च गोधूलिं वर्जयेत्पुनः । दक्षिणे चाभि-

जिह्वैवसुत्तरे च निशां तथा" । ज्यो० त० बराहः

गोरजसु शब्दोऽप्यत्र उपयमशब्दे २५७५।७६ पु० उदा०

गोधेनु स्त्री गोर्धेनुः जात्या समाने परनिपातः । दुग्धवत्यां
सवत्सायां गवि

गोधिर लि० सुध-एरच् । गोप्ररि कषादिकोषः

गोध्र पु० गं भूमि धरति धृ-मूलवि० क । महीधरे पर्वते

गोनन्दो स्त्री गवि जले नन्दति नन्द-अच् गौरा० डीप् ।

१ सारसपक्षिण्य हारा० स्कन्दस्य १ गणभेदे पु० "प्रियक-

खैव नन्दस्य गोनन्दस्य प्रतापवान्" भा० शल्य० ४६ अ०

गोनर्द पु० गवि जले नर्दति नर्द-अच् । १ सारसखगे मेदि०

गवा जलेन नर्दति । २ कैवर्त्तीसुक्तके न० मेदि० । गवा

वाचा नर्दते अच् । ३ देशभेदे पु० स च कूर्मविभागे

द० स० १४ अ० दक्षिणस्यासुक्तः "अथ दक्षिणेन नक्का"

इत्युपक्रमे "दृगपुरगोनर्दकेरलाः" । सोऽभिजनोऽस्य

अण्य । गोनर्दं तद्देशवासिनि वक्तुं अण्यो लुक् ।

तद्देशवासिषु व० य० । गोनर्दनीचशुद्धान् वेदेहां-

चानयः स्मृयति" द० स० ८ अ० ।

"तद्भाजोऽपि अण्य । गोनर्दं तच्च मे "काश्मीरराजो

गोनर्दीदरदाधिपतिर्नृपः" काश्मीर राजो गोनर्दः

कक्षाधिपतिस्तथा" हरि० ८१ अ० वक्तुं तस्य लुप् ।

गवि वृषे नर्दते नर्द-अच् । ४ मच्छादेवे पु० "गोनर्दो

गोप्रभावश्च गोवृषेश्वरवाहनः" भा० शा० २८६ अ० । दक्षकत

धिवस्तुतौ । गोनर्दं देशे भवः "एङ् प्राचां देशे" पा०

दृढसंज्ञत्वात् कः । गोनर्दीयं तद्देशं भवे लि० प्राचोऽन्यमते

अण्य । गोनर्दं तत्त्वार्थे लि० ।

गोनर्दीय पु० गोनर्दं देशे भवः एङादित्थेन दृढसंज्ञत्वात् कः ।

पतञ्जलिमुनौ हेमच० । तस्य गोनर्ददेशोद्भवकथा दृढत्

कथायां दृष्ट्या सरलोपोद्भातेऽस्माभि दिङ्मात्वसंज्ञा ।

गोन(ना)स पु० स्त्री गोर्गिय नासा अक्ष वा नसादेशः । मण्डलि

सर्पभेदे (गोसुरासाप) अमरः स्त्रियां जातित्वात् डीप् ।

दीर्घमध्य इति हेमचन्द्रः । अहिभञ्दे ५१८ पु० सुश्रुतवाक्यं

दृश्यम् । गोनसस्तुदाकरोऽस्यास्या अच् गौरा० डीप् ।

२ श्लोषभेदे स्त्री । सुश्रुते तस्मिन्नादि तच्च १५६१ पु०

उक्तम् । दीर्घमध्यश्च श्वैक्रान्तमणौ हेमच० । [मिनि च ।

गोनाथ पु० इत० । १ वृषे राजनि० । २ भूमिनाथे १ गोसा-

गोनाथ पु० गं नयति नी-अण्य । १ गोपे शब्दार्थवि० ।

"तदाथा गोनाथोऽश्वनाथः पुरुषनाथः" इति का० उप० ।

"गोनाथः गोपालकः" भा० ।